

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an	200 Lei
Pe jumătate	100 Lei
Pe un sfert	50 Lei
Pe străinătate	500 Lei

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava-Mică sub Nr. 3—1933.
Intemeietori: † Al. Lupeanu-Melin și Iuliu Maior
Proprietar și director: IULIU MAIOR
Redactor: SEVER BARBU

ANUNȚURI ȘI RECLAME
conform regulamentului de aplicare
a tarifului comercial, categoria V

O mare biruință românească

De pe frontul din Răsărit a sosit în zilele acestea vestea unei mari biruințe românești. Bătălia din ținutul Odesei s'a sfârșit. Ultimele linii de apărare ale bolșevicilor s'au prăbușit și joi trupele românești au intrat biruitoare în Odesa.

Cetatea blăstămată, pentru care au sângerat atâția viteji români este azi în mâinile noastre. Jerifele de sânge a atâtor soldați și-au găsit răsplata firească.

O nouă pagină de biruință și glorie s'a scris în cartea neamului nostru. S'a scris cu lacrimi și sânge mult, dar care va rămânea mărturie veșnică a vitejiei românești.

Pângem pe cei cari au căzut răpuși în lupte, dar în aceeași vreme ne și bucurăm. Ne bucurăm, pentru că biruința dela Odesa înseamnă nimicirea unei mari primejdii pentru neamul românesc, alungarea departe de granițele țării a unui dușman puternic și cutropitor.

Ca bolșevicii noi nu puteam duce viață bună. Ei sunt oameni fără lege, fără Dumnezeu, care n'au nimic sfânt pe acest pământ. Odesa era o cetate întărită a bolșevismului. Un cuib de vipere bolșevice, care primejdia în continuu siguranța pământului românesc. De acolo porniau priviri lacome spre țara noastră, acolo se plămădeau și se puneau la cale toate mișcările împotriva noastră. Spre acest cuib se îndreptau toți jurgarii și răuvoitorii noștri. Atâta timp cât această cetate blestemată ar fi stat sus, noi n'am fi putut avea liniște. Erau primejdii provinciile noi cucerite, Basarabia, Bucovina, pământul de peste Nistru, și primejdii ar fi fost întreg pământul românesc. Armatele bolșevice refăcute s'ar fi putut întoarce de acolo oricând împotriva noastră.

Pentru marea biruință câștigată să ne bucurăm și să mulțumim lui Dumnezeu. Să-i mulțumim că ne-a hărăzit nouă celor de acum, să trăim aceste zile de bucurie rară, de înălțare a neamului în fața lumii.

În fața celor căzuți să ne plecăm smeriți capul. Lor să le păstrăm o amintire veșnică. Ei să trăiască încontinuu în sufletele noastre, ca și fără ei n'am fi dobândit această biruință. Spre ei să se ducă întreaga noastră recunoștință. Lor să le dăm răsplata lacrimilor, cinstea și pomenirea cea mai aleasă. Răsplata lor li se cuvine s'o dăm urmașilor lor, celor pe care acești mari eroi i-au avut dragi. Să dăm o mână de ajutor casei de unde a căzut un erou. Să ștergem lacrimile de pe fața văduvelor și orfanilor. Să nu uităm apoi nici pe cei răniți și invalizi. Lor să le dăm deasemenea

toată cinstea noastră. Să le răsplătim suferințele îndurate și să le asigurăm o viață de liniște și fără griji.

Să ne aducem întotdeauna aminte că prin jertfa lor, prin jertfa tuturor soldaților care luptă, am câștigat provinciile românești, am dat țării liniștea de lipsă și ne-am înălțat în cinstea altor neamuri.

Badea Nicolae Înțeleptul, advocatul satului Despre inventar

Într-o zi, badea Nicolae Înțeleptul se întâlni cu Gîlgor al lui Oaișor, cătrănit și mînios, căci abia de o săptămână îngropase pe tatăl său, și îi și chemau la Mediaș la „notarul public, pentru inventar”.

— Ce-i pasă notarului public de cele ce au rămas de bătrăni? — se cătrănea Gîlgor, — că doară nu el va împărți mult-puținul de avere ori de datorie. Apoi dacă este ceva avere, ce are el cu ea? Iar dacă este datorie, noi o vom plăti, moștenitorii, nu el. — Dar știu eu — mai îndruga el, că nu de cele rămase de tata îi doare pe notarul public, ci de câteva sute de lei pentru timbre, de altele pentru cadastru, de altele pentru intabulare și destabulare, și mai cine știe pentru ce. Asta e dorința notarului, nu doară binele nostru.

Gîlgor avea de gând să nu meargă la notarul public, dar totuși cineva îl înduplecă să întrebe pe badea Nicolae Înțeleptul, și apoi să facă ceva zice el. El se domoli, căci era sigur de acum că badea Nicolae îl va îndruga pe calea cea bună. Pîndi deci pe badea Nicolae pe unde știa că se va întoarce dela vie, și îi spuse păsul și necazul.

— Oare ce are notarul public cu cele rămase de tata? întreba Gîlgor cătrănit. — Ce rost are asta, că abia închide cineva ochii, și îndată e notarul public pe tine, ca să-ți ia banii pentru taxe, timbre, inventar, destabulare, și câte și mai câte? A murit un om. Cei cari au rămas știu ce a avut și ce a lăsat. Ce mai este lipsă și de notari publici? La ce mai trebuie inventar?

— Hei, dragul meu — îi zise badea Nicolae. — Acum ți-se pare bună judecata asta, Dar ce-ai zice dacă într-o zi, după vre-o 20-30 de ani ar veni cineva și ar zice că cutare loc e al lui, că el l-a cumpărat dela tatăl tău cu bani? a zice că a dat tatălui tău suma cutare sau cutare împrumut. Și tu nu vei mai fi între cei vii, ca să poți face pe unul ca acela de minciună, ci vor fi numai copiii tăi, cari poate nici n'au cunoscut pe tatăl tău adevărat pe moșii lor. Altul ți-ar cere socoteală de un lucru care

n'a fost intrat în cele rămase dela tatăl tău. Unde vei căuta atunci dovada și documentul, pentru a te apăra de acești reclamatori nedrepti?

Iată aceste cazuri tu nu le prevezi, dar le-a prevăzut legea, căci ea vrea să pună la adăpost de orice nedreptate cele rămase de tatăl tău, și încă acuma curînd, până trăiesc și mărturiile, și până când oamenii își aduc încă bine aminte, ba poate există chiar po-ciumbii în brazde și gropile pe miezului.

Legea vrea să însemneze tot ce a rămas de tatăl tău, ca să nu poată veni cineva mai târziu să mai ceară ori să mai pretindă ceva. Cine are ceva de pretins, să pretindă acum, iar nu mai târziu când mărturiile și vecinii nu vor mai fi între cei vii. Legea vrea să-ți asigure moștenirea rămasă dela tatăl tău, ca dacă s'ar întâmpla ca tu să mori pe neașteptate, averea aceea să nu treacă la streinii cari ar vrea să o ia prin înșelătorie, ci să rămână copiilor tăi. Și încă nici mai mult, nici mai puțin decît a avut bătrănul, și decît cere dreptatea.

De aceea făcui meu, — urmă badea Nicolae — face rău acela care ascunde ceva, sau la inventar spune neadevăruri.

Se întâmplă adeseori, că pentru a cruța niște bani pentru timbre se declară un preț de cumpărare mai mic, și în felul acesta se fac adeseori contracte false și se fac atâtea răutăți, cari sunt izvoare de nesfârșite procese și pări între rudeni. Legea nu ocrotește decît adevărul și sinceritatea. Cine lucrează împotriva acestora, va rămânea de pagubă, cât de târziu.

Nu te întrista deci pentru că ești chemat la notarul public, ca să spui ce a rămas de tatăl tău, căci legea nu vrea să-ți răpească ce e al tău, ci să-ți apere și să-ți păzească, asigurându-ți moștenirea la copii și nepoți.

N. Lupu

O avere mare pe care nu o știm prețui

Suntem o țară cu averi și comori neprețuite. Avem de toate, numai că nu le știm prețui și folosi cum ar trebui.

Să nu vorbim de averile cunoscute: aur, argint, aramă, petrol, cărbuni de platră, pământ bun, vite multe și tot ce ne poartă ochii și inima. Să ne gândim la cele două averi neprețuite, pentru cari ne invidiază toți vecinii: la gazul metan și la puterea apelor noastre.

Gazul metan iasă din pământ fără de nici o cheltuială. La Șarmășel pe Câmpie a izbuc-

nit gazul mai întâiu la noi în anul 1908. A ars vreme îndelungată fără de a-l fi putut stinge cineva. Tot asemenea s'a aprins gazul metan mai anii trecuți și lângă Copșa Mică, la Proștia Mare, și a ars vre-o trei ani, fără întrerupere. Acest gaz metan e prins în țevi și condus în orașe numai la Șaroș pe Târnava Mică, la Șarmășel pe Câmpie, la Aricești în jud. Prahova, la Bazna din jud. Târnava Mică și la Nadăș tot în jud. Târnava Mică.

Se spune că cu gazul metan care s'a revărsat în aer în cel trei ani, numai la Proștia Mare din jud. Târnava Mică, s'ar fi putut lumina și încălzi întreaga România vreme de trei ani și s'ar mai fi putut mîna și toate fabricile din țară.

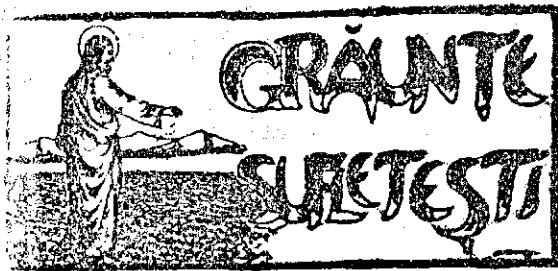
Dar mai avem o avere și mai mare, pe care n'o știm prețui deloc. E puterea apelor românești. Numai Norvegia și Suedia mai au atîta putere în apele lor curgătoare ca România. Puterea, cu care mîna rîndarile și pârarele morile, se arată în așa numiții kilowați, care este o măsură a puterii de a mîna, precum este kilogramul o măsură de greutate, iar metrul o măsură de lungime.

Norvegia are cam 20 milioane kilowați de putere în apele sale, Suedia cam 15 milioane, Germania cam 7 milioane, iar România cam 6 milioane. Dintre acestea Norvegia folosește cam 15% (la sută), Suedia cam 12%, Germania 28%, iar România abia 5%.

Dintre toate țările europene Bulgaria are mai puțină putere în apele sale, abia o jumătate de milion de kilowați. Ea a prins însă mai mult din această putere a apelor, și a nume aproape jumătate. Da, căci poporul bulgar este un popor sărac, dar foarte harnic, ceea ce vedem și din pilda Bulgarilor dela noi cari produc atîtea zarzavaturi.

Veni-va vremea, când ni-se va găta atât petrolul cât și cărbunele de piatră, ba până și gazul metan și lemnele. Atunci va trebui să ne folosim de puterea apelor, din cari vom scoate toată puterea, atât pentru mînarea trenurilor cu electricitate, cât și a autobuzelor, a fabricilor, pentru lumina și încălzirea orașelor și satelor.

Să nădăjdulm că după războiu vom începe a înțelege, ce mare avere zace ascunsă în puterea apelor rîurilor noastre și vom ști-o și folosi.

Păcate

împotriva poruncii III dumnezeiești

Ceice calcă porunca a treia dumnezească păcătuiesc fără îndolală, mai greu ori mai puțin greu, după cum calcă și porunca. Dacă cineva lucrează de pildă dămîneca și în sărbători mai multe ore, fără de a fi silit de împrejurări grele, păcătuiește cu păcat de moarte, așa că, în caz de moarte, ajunge deadreptul în iad. Păcat mai ușor face acela care lucrează numai vreme mai scurtă, însă lucrări grele; sau cel ce lucrează mai multe ceasuri lucruri ușoare; precum și cel ce este silit de stăpîn să lucreze Dămîneca. Acela însă, care amintește pe deaproapele său prin lucrarea sa din dămîneci și sărbători, păcătuiește doideana foarte greu. Evreilor le-a poruncit Dumnezeu următoarele: „Așadară păziți ziua Sămbetei, fiindcă ea este sfântă pentru voi; oricine va pângări-o, să fie pedepsit cu moartea, fiindcă oricine va săvârși într'ansa vreo lucrare, acela trebuie să fie stărpit din mijlocul poporului său” (II, Moise, 31, 14).

Păcătuiesc apoi cu păcat de moarte toți acela cari nu ascultă, în Dămîneci și sărbători, sfânta liturghie. Sunt unii cari cred că Dămîneca e numai zi de odihnă, nu și de închinare, și dorm toată ziua, nepăsându-le de sfânta liturghie care se slujește pentru ei. Alții iarăși benchetuesc, merg la târguri, joacă cărți ori căclătoresc Dămîneca, așa că puțin le pasă de

ceea ce se întâmplă în biserică. Ei merg la liturghie abia la Paști și la Crăciun, la Roșii mai rar, iară în Dămîneci și sărbători rar de tot. Mai sunt apoi, mai nou, și de acei cari se duc la toate sporturile tocmal în vremea sfintei liturghii. Toți aceștia să știe că păcătuiesc cu păcat de moarte, pe care trebuie să-l spovedească preotului, întrucât vreau să scape de osînda iadului

În sfârșit păcătuiesc împotriva poruncii a treia dumnezeiești toți aceia cari neclintesc ziua Dămîneci prin tot felul de petreceri păcătoase, ca jocuri proaste, beuturi peste măsură, cinematografe și teatre păcătoase. Despre aceștia zice Domnul: „Amin, amin grăiesc vouă: oricine săvârșește păcatul, rob este păcatului” (Ioan 8, 34). Iară sf. Ioan Garădeaur spune: „Celce neclinteste Dămîneca prin păcatele sale, asemenea este unui hoț care fură din biserică”.

Părintele Iuliu

Pilde pentru viață

Sacrilegiul e un păcat îngrozitor

Sacrilegiul este păcatul aceluia care profanează într'un chip sau altul, persoanele, locurile și lucrurile sfinite lui Dumnezeu. Săvârșește deci sacrilegiu cel ce ucide, rănește sau bate persoane închinare lui Dumnezeu: preoți, călugări, călugărițe etc. Sacrilegiu săvârșesc și cei ce folosesc obiecte sfinite: potire, discuri, chivoturi, cruci, etc. pentru altceva decât li-e destinația. Și tot sacrilegiu săvârșesc și cei ce întrebunțează spre scopuri lumești bisericii, ca pe mînaștiri, cimitire și așa mai departe. Dintre toate sacrilegiile, cel mai greu și cel mai îngrozitor e cel săvârșit de acela care profanează în vreun chip sau altul preasfânta Eucharistie, căci sfânta cuminecătură nu e numai un obiect sfânt, ci și o persoană sfântă, cea mai sfântă dintre toate. Dumnezeu pedepsește greu sacrilegiul în lumea cealaltă, dar adeseori și în lumea aceasta. Pă-

Foița „Unirii Poporului”

Credința

Credința e o floare scumpă, credința este o comoară și omul care o găsește nu-i pare viața o povară. Credința în cerescul Tată îi dă creștinului tărie, Credința îi dă și răbdare, credința îi dă bucurie.

Credința pe creștin învață, cum să se roage cu putere, Credința îi dă multă pace, când se găsește în durere. Credința îi alungă frica, credința îl îmbărbătează Credința din somn îl trezește, atunci când dănsul dormitează

Credința îl tămăduiește atâtea rane sufletești, Credința ușor îi răstoarnă și multe planuri pământești Credința tare neclintită și munții din loc îi urnește și cât de fericit e-acela ce cu credința se întâlnește.

O Doamne, te rugăm pe tine, cu lacrimi și cu umilință Ajută-ne pe lumea asta, să fim cât mai tari în credință Ajută-ne, să putem face și cât mai multe fapte bune Ca să venim cu toți la Tine când viața noastră va apune.

Georgică Rusu, țăran
Șăulia—Turda

Părintele Căruntu

Când era chemat la vre-un bolnav pentru împărtașanie, sfântu maslu, sau pentru altă slujbă de ușurare a durerilor, mângâiere a sufletelor sau alungarea duhurilor rele, — părintele Căruntu arunca lucrul din mîna, cum ar fi aruncat un jar, ce-i ardea palma. Că mult

era săritor la bine și tare își prețuia puterea de doftor sufletesc al celor obidiți și încreșți de soarte. Părintelui Căruntu îi era tot una; că pune jos furca, grebla, ori cartea și gazeta. Pentru Sfîntia Sa nu acestea erau de căpetenie, ci datoria de-a nu lăsa un suflet de om să se chinuieze în așteptare.

Pe cine venea să îl cheme, părintele îl poftea să ia loc pe scaun. Vara în târnațul căptușit cu icoane și scoarțe vechi, iar iarna, toamna sau la începuturi de primăveri răcoroase în bucătăria vecinic încălzită, ca o baie.

Nu se încălzea bine scaunul, și nici preoteza nu prindea bine a-l descoase pe om, — că tare-i plăcea să știe toate din câte se petrec în sat, — și părintele și leșea din „casa cea mare”, gata de plecare. Atunci era de recunoscut. E schimbat la haine dia creștet până în călcâi. În cîsmele-i lustruite ca oglinda, în sumanu-i din pînsă neagră ca peana de corb, cu pălăria-i mare, popească pe cap și ce barba-i cât un cap de colilie, frumos psptănată, părea un sfânt luat dintr'o icoană. Moltvelnicul îmbătrînit de ani, îl întâmpura în patrafirul cu ciucuri aurii, strîngându-le subțioară, iar cutiuța cu sfânta cuminecătură o ținea în mîna, lipită de crucea pieptului.

Pe părintele Căruntu l-au făcut vestit trei lucruri mari: voinicia, cu care l-a cinstit Dumnezeu; portul, curat românesc, de care nu s'a despărțit până la moarte și evlavie-i cu care-și împlinea slujba de ucenic al Domnului.

Deși avea o fire deschisă, drăgăstos la

vorbă și glumeț cu lumea, nime nu l-a pomenit rîzînd, când purta asupra-i și numai o parte din odăjdiile sfinte.

În tinerețe se purta descoperit, iară ce și vara, când ducea cu dănsul sfânta cuminecătură ori sfântul mir. Atunci și copiii știau, că cineva e greu bolnav, în sat.

Port străin n'a pus pe dănsul, părintele Căruntu.

Dacă cineva îl întreba pentru ce, nu știa nici Sfîntia Sa ce să răspundă.

Doar cu atîta se plătea de toți: „Părintele așa m'am pomenit.”

Las' că-i și sta frumos în portul moștenit dela părinți. Apoi nici cămașă chindisită, călcă și curată ca părintele Căruntu, n'au purtat mulți. De asta se îngrijea preoteasa, ca și cum se îngrijea să nu-i scape vre-o veste din sat.

Pe-acasă: în ogradă, în grădină, pe câmp pe la șură, pe unde avea de văzut sau pipăit cava, — căci era tare econom, — se purta și în haine mai vechi, mai purtate, mai ponosite. Dar pentru ce-i în lume, n'ar fi dat un pas afară din ogradă, înainte de-a se prîmeni, când era chemat să-și facă slujba de preot.

Atunci slujnicei nu-i ajungeau două mîini. Lustruete-i cismele, periei haina și pălăria, scoate-i cămașa din șifoner, despătură-o, să nu i-se strice crețurile. Noroc, că toate erau puse la loc de mîna harnică a preotesei, care în timp ce părintele se îmbrăca, scoatea din om, ca vorba ei domoală, dulcesgă tot. Și ce nu era de spus.

dele ce urmează ne vor face să înțelegem mai bine acest fapt.

I. Era prin 1915, pe frontul rusesc. Un soldat se duse cu alți camarazi să se cuminece. Indată ce luă sfânta cuminecătură în gură, leși din biserică, o sculpă în palmă și apoi se duse în tranșee, unde o țintui pe un stâlp. Înainte de a putea fi împiedecat în săvârșirea sacrilegiului, soldatul criminal căzu la pământ. După un sfert de oră, trupul său nu mai era decât un holt înnegrit... Ce pedepsă nu le va fi rezervată celor ce se cuminecă fără pregătirea cuvenită?!

II. Era prin anii ce urmau îndată după revoluția din 1793. Un preot cerceta un spital. Cineva îi aminti de un mare mutilat. Preotul se duse numai decât la rănit și i-se adresă dulce de tot: „Prieten, mi-s'a spus că ai fi greu rănit.” — „Domnule, zise mutilatul, ridică puțin acoperitoarea!” Preotul o ridică puțin și începu să tremure văzându-l fără brațe. „Ridică mai tare acoperitoarea, domnule dragă”, continuă mutilatul. Preotul ridică acoperitoarea și mai tare și văzu că nefericitul soldat îi lipseau și picioarele. Foarte îndurerat de ceea ce vedea, slujitorul altarului îi zise: „Sărmane prieten, mă doare sufletul privind-te!” — „Oh, Părinte, să nu mă plângi, căci îmi merit soarta.. Mă duceam la armată cu prietenii mei. Întâlnirăm în calea noastră o răstignire de piatră ce scăpase de furia revoluționarilor. Numai decât începurăm să o zdrobim. Eu mă arătasem cel mai silitor în săvârșirea sacrilegiului. Sdrobii cu sabia brațele răstignirii și apoi picioarele, încât răstignirea căzu jos. Sosii pe câmpul de luptă, ajunsei în linia primă de bătae și primisei loviturile pe care le vezi. Bunul Dumnezeu mi-a pedepsit sacrilegiul în lumea aceasta, pentru a mă cruța în cealaltă...”

Aceste două plide sunt destul de grăitoare pentru toți cei ce vreau să înțeleagă, și cred că orice altă explicație e de prisos.

(I. V.)

Din Daia, jud. Sibiu

Reuniunea Femeilor Române Unite din Daia Jud. Sibiu, în frunte cu preotul și conducătorul ei Păr. Iulian Gherghel, a vizitat în ziua de 12 Octombrie 1941, spitalul militar din Sibiu. Cu acest prilej le-au dus răniților următoarele daruri: 364 bucăți prăjituri, 360 țigarete, 12 kg. lapte și 50 cărți poștale.

Având în vedere că în parohia Daia nu avem decât 31 familii române unite și că acestea au contribuit totuși atât de frumos pentru alinarea durerilor celor ce și-au vărsat din sângele lor pentru patrie, hărnicia și sufletul bun al acestor femei și a preotului lor este mai presus de orice laudă.

Se poate spune despre aceste credincioase că „la fapte bune pușini se adună, dar mult pot și pușini bunii împreună”.

Botezul sărbătoresc din Tiur jud. Târnava Mică

Trecerile dela pocășii, la adevărata credință sporesc mereu. Pe lângă trecerile din anul trecut, constatăm cu bucurie trecerile din acest an a 9 suflete, oameni și femei, între cari din nou 3 copilași nebotezați, nemiruși. Mișcătoare și înălțătoare a fost ziua de 12 Octombrie 1941, cu solemnitățile ei. Și a-nume: între cele 9 persoane trecute erau și 3 copilași ai familiei Munteanu. Copilașii erau nebotezați. Botezul lor s'a săvârșit în decursul sfintei Liturghii, înainte de ectenia catehumenilor. Printre o predică mișcătoare, despre: „mergând învățați și botezați” a preotului local Silviu

L. Raica, ei au primit numele de Gheorghe de 9 ani, Iuliana de 7 ani și Ioan de 3 ani. Ei înșiși și-au mărturisit Credeul, lăpădarile de satana și împreunăriile cu Isus Hristos, deși nașii lor erau prezenți: pentru fetiță însuși soția preotului, însă pentru cei doi copilași alte două creștine vrednice. — Înălțătoarea mișcare a fost aceea, că mama copilașilor, și ea pocășită până în prezent, în lacrimi duloase a veghlat la încreștinarea fiilor ei, până ce tatăl copilașilor e concentrat. Lăudat fie Dumnezeu pentru toate, și să-și verse darul său peste aleșii săi.

Un privitor I. S. R.

Din Câmpia Turzii

Pe vatra Ardeșului, mai însus de Turda la vreo câțiva km., se găsește frumoasa comună Mihal-Viteazul, o așezare de harnici și bunii gospodari. Încă pe vremuri, numirea acestei comune era legată de istorie, căci înainte de aceasta până la unirea dela 1918, numele comunei era Sfântul Mihael, numire primită după faptele de vitejie a Voievodului dela Turda, care era considerat, de către asuprașii neamului nostru din pământul Ardealului, ca sfânt.

Aici s'a născut vrednica mamă Maria Suciu, la 22 Mai 1878, dintr'o vrednică familie de țărani trudii. Anii copilăriei i-a petrecut pe meleagurile satului natal. Avea puțină știință de carte, dar mare suflet de creștină și româncă. Pentru biserică avea un deosebit cult, fiind o credincioasă apărătoare a credinței.

Dumnezeu i-a dat nu peste mult un tovarăș de viață care după un an de căsnicie a murit.

A renunțat să se mai căsătorească, rămânând să se lupte singură cu viața, îngrijind de singurul copil Alexandru, făcând din el nu numai unul dintre cei mai valoroși învățători din Câmpia Turzii și jur, ci un adevărat creștin care, împreună cu harnica-i soție, învățătoare și ea, fac cinste bisericii noastre.

Pe Maria Suciu Dumnezeu a înzestrat-o cu o fire foarte retrasă și cumpătată. Cu firea ei tare nu s'a dat niciodată învinsă de încercările vieții. Cu fruntea sus, a privit întotdeauna înainte, alergând ca o albină, trudind din greu în ogorul muncii binecuvântate. Nu se putea coborî acolo, ca să facă vre-un rău cuiva, bine însă a făcut din belșug. Prin aceste însușiri ale sale a atras iubirea și stima tuturor celor ce au cunoscut-o.

Cu icoana părinților ei în suflet, pe cari i-a îngrijit până la adânci bătrânețe, după o scurtă suferință,

Omul, care venea după părintele, — bărbat, femeie sau copil, — aștepta bucuros până se îmbrăca Sfântia Sa. Una, că se lăsa în vorbă cu preoteasa, cum se lasă șoarecele înșelst de mirosul slăninei din ciucșă, iar alta: cine nu se simțea mândru, chiar falos, mergând, alături de părintele pe ulițele satului? Cu așa cinte nu se întâmpla omul în toată ziua.

Părintele le cunoștea aceasta slăbiciune și nu le-o lua în nume de rău. Pentru că nu căuta ceace desparte pe om de om, ci ceace unește, ceace apropie.

Las' că și credincioșii părintelui Căruntu erau oamenii lui Dumnezeu, vrednici de un așa preot. Ieșeau anume la porți, să poată da binețele, iar femeile și copiii să-i sărute mâna și haina părintelui. Câtă mângâiere nu picura în suflete binecuvântarea, ce le-o da la orice întâlnire.

Întrată în casa creștinului, părintele zăbovea cât cu treabă, cât fără treabă. Mângâia, slătuia, îndruma, lăuda, încuraja. Și cu cât își lungea vederea, cu atât era mai mare mulțămirea creștinului, în casa cui a zăbovit.

Iar dacă se întâmpla să mai și guste ceva de pe masa creștinului, acesta avea cu ce să se laude multă vreme. — „O mâncat și-o beut părintele, de i-o fost haznă... Părea, că nu se mai simte satul... Atât i-au plăcut bucatele și beutura.” Adevărul era însă cu totul altul. Părintele gusta din mâncări numai atât, cât să nu poată spune credinciosul că nu i-a cinstit masa. Dar cine să se prindă cu lăudăroșii? Când se sirc-

cura până la urechile preotesei câte-o filogenie de asta, se aprindea ca chibritul. Îi muștrăluia pe părintele ca plutonierul pe răcrutul hăbăuc: — „Asta-ți trebuia... Sătură-te! Dară și-se răvinește la masa sărăntocilor!..”

Părintelui îi intrau arșagurile preotesei pe-o ureche și țeseau pe alta. Sfântia Sa știa și altceva. Că mult s'a luptat în tinerețe să schimbe din obiceiurile pomelilor, gustărilor la sfeștani, masluri, dar în loc să reușească a le opri și-a înstrăinat credincioșii de biserică.

Satul părintelui Căruntu

Era un sat amestecat cu două nații. Păstorii Sfântiei Sale erau mai pușini la număr și mult mai pușini în avere. Săraci ei, săracă eclezia, sărac popa. Dar despre asta nime nu l-a auzit pe părintele vorbind vre-odată. Avea în dânsul o mândrie, de a nu se plânge, de-a nu se lăsa umilit din cauza sărăciei. Poate și de asta nu s'ar fi arătat în uliță fără de-a îmbrăca hainele cele mai frumoase, mai curate, ce le avea, pentru ce-i în lumea asta.

De aceea s'a și iscat vorba în sat despre cei cari se purtau mai curățel: „Asta se poartă ca popa.”

Pe părintele Căruntu l-a mai împodobit Dumnezeu și cu o voce puternică, plăcută, pe care l-a lungit-o până la moarte. Își era mai mare dragul să-l ascuți cântâng și săvârșind slujbele, pe cari nu le-ar fi scurtat, nici nu le-ar

fi pripit, de-ar fi știut că îngheață de frig, acolo, pe loc, sau că rămâne singur, topindu-se de căldură.

— „Satul e mic, înmormântările rare, cununile și mai departe una de alta. Ce-er fi dacă și popa s'ar grăbi cu slujbele?”

Așa le răspundea celor cari îndrăzniau să-i amintescă de lungimea actenilor, a catavasiilor și stihurilor tipice'e.

Să mai pomenim defevlavia cu care săvârșea sfintele slujbe... Viața-i de preot i-a fost nu numai pilă de șapte cucernice, ci și de zile multe, așa că nu vor putea încăpea toate pe câteva file de hârtie. Mă întrebăși de unde l-am cunoscut atât de bine pe părintele Căruntu? De-acolo, că o bună parte din viața m petrecut-o cot la cot cu Sfântia Sa, Dumnezeu să-l odhnească.

Petrea Dascălul

Doine

Trece lumea, trec și eu
Ce-am făcut îmi pare rău.
Trece lumea, treacă 'n pace
Ce-am făcut nu pot desface,
Că eu am făcut și trag
Nimănu-i vină nu-i bag.

mpărtășită cu sfințele Taine, a adormit în Domnul, Duminecă 28 Sept. 1941. Inmormântarea i s'a făcut din casa iubitului ei fiu, din Câmpia Turzii, în ziua de 30 Sept. a. c., cu modestă pompă, însă cu multă jale.

Preot I. Lupu

Biserica biruește

Acum, când țările Europei, se clatină din temelii, iar popoarele lor se macină sub puiholul de gloanțe, de datorita noastră este să ne gândim la Dumnezeu, mai mult ca oricând, și să-I cerem ajutorul.

Fiii neamului Românesc, au plecat și ei în vijelia năprasnică a războiului. S'au dus, ca să șteargă rușinea nedreptății românești, și să sfarme pentru totdeauna pe cel fără Dumnezeu și biserică.

Dragi Români, în armata care luptă azi pe front contra celor care urăsc pe Dumnezeu sunt părinții copiilor de azi, frații și fiii celor din trecut.

Ei luptă și cad în umbra crucii și cu aceste două arme vor reface România Mare, așa cum ne-au lăsat-o eroii din războiul trecut.

Ei au de îndeplinit un jurământ sfânt, un jurământ care le costă viața și, sunt siguri că și-l vor îndeplini.

Iar noi, cei rămași acasă, n'avem decât să ne rugăm pentru ei. Să mergem la biserică, și să ne rugăm la Dumnezeu, ca jertfele pe care le aduc, să nu fie în zadar.

Dragi Români, par'că văd, cum fiecare Biserică din deal, sau din vale, vă așteaptă cu ușile deschise: femei, bătrâni și copii.

Acum, când războiul cere atâtea jertfe, iar boale năprasnice bântue în lumea întreagă, ar trebui să cercetăm mai des biserică. Căci ea singură, numai ea, va scăpa din pierire acest neam în vijelia în care a fost prins.

În zilele acestea, când toate par pedepse de-ale lui Dumnezeu, când nicăiri nu mai gă-

sești deplăte, ci numai lingușire, ar trebui să ne întoarcem la biserică. Căci numai acolo mai găsim înălțate și frumusețe.

Români, trebuie să știți că s'or sfărma cetăți grozave, se va scărda în sânge acest pământ, și o să piară mulți. Biserica însă va învinge. Ea va învinge și va rămânea mult timp mărturie tuturor, căci prorocia Mântuitorului că „nici porțile iadului nu o vor învinge” se împlinește întocmai.

Folea Aural, țeran
Proștea mare.

Doi Lei pentru o pomenire

Fost-am zilele trecute într-o biserică nu departe de Blaj. Am slujit și eu o sfântă liturghie. Când să fac proscomidia (pregătirea sfintelor daruri la sf. liturghie), iată pe masa punerii înainte o prescură și lângă ea o țăduță, iar pe țăduță un ban. Mi-s'a părut, uitându-mă la ban, că este de o sută de Lei, dar punându-mi ochelarii, am văzut că este de 2 zi: doi Lei.

Mi-am zis atunci în mine: Doamne, ce neînțelegător este țărânul nostru! Adecă astăzi când el nu se sfiește a cere 7 și 8 Lei pe un ou, 150 Lei pe un pui, 400 Lei pe o rață îndopată, 600—1000 Lei pe o găscă îndopată, 450 Lei pe o felderă de fasole, 200—250 Lei pe o găină, 2—6 Lei pe un măr, 1 Leu pe o nucă și mai știu eu cât pe celelalte multe, — nu se sfiește a-i da preotului 2 Lei pentru o pomenire!

Mai mult, un preot de pe Câmpia noastră cea bogată, unde e om sărac celce are numai o pereche de boi, oamenii plătesc o sfântă liturghie și astăzi încă cu 5 zi și scrie: cu cinci Lei.

I-am spus preotului, să ia cei 5 Lei și să-i bage în lada bisericii, pentru că se degradează sf. liturghie, primind 5 Lei pentru un ceas câtă vreme trebuie la săvârșirea unei sf. liturghii. Iară cei doi Lei i-am luat, am mai pus la ei 3 Lei și i-am dat unui cerșitor căci astăzi nici unui cerșitor nu-i poți da mai puțin de 5 Lei.

Conferințe pentru răniții dela spitalul militar din Blaj

Avem cam 500 de răniți în Blaj. Sunt așezați cu toții în Institutul Recunoștinții. Preoții și profesorii dela Blaj au hotărât să le țină în fiecare duminică și sărbătoare conferințe și să le dea și câte un program muzical, de recitări și de glume.

Conferințele se țin în câte 3 sale deodată, așa că le pot asculta toți răniții. Duminecă în 12 Octombrie s'eu dat următoarele programe:

1 Conferință: Dr. Coriolan Suciu, dir. lic. *Bolul Blajului în trecutul românesc*. Muzică: Pintea Ioan cl. VIII șt. execută la acordeon cân-

tece populare și dansuri. Recitare: Mircea Rădulescu, Se scoală morții, recitată de Trația Iuliu cl. V B. Voce: Cântece de Oșt. Goga și Gheorghe Coșbuc, exec. Lupu Horea cl. VIII lit. Anecdote, spuse de Nicola Emilian cl. VII șt. Voce: Țara mea și mândra mea, cântă Opreș Livia cl. VIII lit. Muzică: Doine și învărtite de pe Târnave, execută din flaut și clarinet Hodărneau Vasile cl. V A.

2 Conferință: *Comșa Nicolae*, prof.: *Bolul Blajului în trecutul românesc*. Muzică: Cântece naționale, executate la acordon de Medoia Eugen cl. VIII șt. Recitare: M. Eminescu: Scrisoarea III (fragment), recită Cornea Gevrii cl. VIII lit. Voce: Cântece populare, execută Oșnean Aurel, cl. VIII șt. Recitare: Nic. Herescu: Na te vom uita, nu te vom vinde Transilvanie, recită Oșnean Titu cl. VII lit. Muzică: În satul în care m'am născut, cântă din flaut Pop Eugen V. A.

3 Conferință: *Bariș Gheorghe*, prof.: *Bolul Blajului în trecutul românesc*. Muzică: Cântece populare, exec. la acordeon Macea Alexandru cl. VIII lit. Recitare: Gârda, La teatru (în dialect bănățean) recită Bota Eugen cl. VIII lit. Muzică: Blăjan Ioan cl. VII șt. cântă la trompetă și muzicească. Voce: Oșnean Aurel cl. VIII șt., execută cântece populare.

Băutura ucide

Pentru ce bărbații mor mai de vreme ca femeile

Multă vreme s'a crezut că bărbații mor mai de vreme ca femeile, fiindcă sunt istoviiți de lucru; dar s'a observat că femeile cari sunt silite să muncească singure, totdeauna trăiesc mai mult ca bărbații.

S'a constatat că, atât în războiul mondial, cât și în războiul de acum, mor mai puțini bărbați ca altădată. Cercetându-se motivul, s'a găsit că mortalitatea bărbaților merge alături de consumarea băuturilor spirtoase. Aceasta nu numai la noi, ci în toate țările.

În timpul războiului nu se mai fabrică atâta spirit și astfel oamenii nu mai pot bea mult, ruinându-și sănătatea și îmbolnăvindu-și mai ales ficatul și inima și rinichii. Din cauză aceasta trăiesc mai mult.

Se poate vedea așa dară că bărbații nu sunt sortiți să moară mai de vreme ca femeile, ci beutura bețivă îi omoară, căci bărbații beau mai mult decât femeile.

Este dușmanul Patriei și al României Mari celce nu iscălește, cât poate mai mult, la împrumutul reîntregirii.

*
Mult mă 'ntreabă inima:
Bine mi-e mie ori ba?
Eu am zis, că nu mi-e rău,
Lacrimile-mi curg părâu,
Ochii'mi fac baltă și tău.
Taci inimă 'n sân la mine,
Că ție rău și nu ție bine.

*
Foaie verde bob năut
Lungu-i drumul și bătut,
Nu-i bătut de car cu boi,
Nici de turmele de oi.
Haide, pui de turturea,
Să mă duc în țara mea.
C'asa-i Doamne 'ntre străini
Ca mlădița între spini.
Sufală vântul și-o clătește
De toți spinii mi-o lovește.

*
Plânge-m'ași și nu am cui
Relele să mi le spui,
Om care să-mi crează nu-i.
Spunele-ași seara la stele,
Nu le pot nici lor de jele,
Că-i tot plin cerul de ele
Ca viața mea de rele.

Culese de prof. Ioan Pintea

Iată un puternic car blindat german, care nu cunoaște piedeci, nici drumuri rele, nici șanțuri, ci merge înainte și duce pustiire și moarte pretutindenea, fără cruțare. Vai de celce i se împotrivesc, vai și amar!

CUM STĂ LUMEA ȘI ȚARA

Pe drumul unirii

Vestea intrării trupelor române în Odesa a stârnit în toată țara o mare bucurie.

Pretutindenea poporul și-a arătat bucuria nețărmurită de biruința de arme a ostașilor români.

Membrii guvernului, în frunte cu dl. Mihai Antonescu, au ținut să felicite de această mare biruință pe dl. mareșal Ion Antonescu. Din prilejul acestei solemnități dl. mareșal a rostit o cuvântare, arătând, care este calea pe care va merge de aici înainte, în guvernarea poporului român.

„Nu mă voi opri, a spus dl. mareșal, decât în ziua, când țara aceasta va fi repusă în drepturile pe cari nu le-am uitat, pe cari nu le pot uita și pe cari nu le poate uita nimeni.”

Este în această cuvântare o credință desăvârșită în dreptatea deplină a neamului românesc.

Cum a fost cucerită Odesa

În dimineața zilei de 16 Octombrie, trupele românești au cucerit localitățile Ghiliakowo, Daulisk și Tatarka, pe care se sprijinea apărarea orașului Odesa. După aceasta, armatele române au intrat în oraș, pe care l-au ocupat, înfrângând ultimele încercări de împotrivire ale armatelor bolșevice, prin lupte de stradă.

Căderea Odesei și ocuparea ei de către trupele române și germane a adus cu sine o situație nouă în Marea Neagră. Flota rusească a pierdut unul din cele mai mari porturi din Marea Neagră și nu mai are pentru refugiu decât portul Sevastopol. Prin aceasta Rușii au pierdut și puterea de stăpânire a Mării Negre.

Lupte grele la Moscova și Leningrad

După luptele din ținutul Mării Azov, de la Wiasma și Briansk, care s'au sfârșit cu mari pierderi pentru bolșevici, armatele germane au început o nouă ofensivă. Luptele se dau în jurul Moscovei și Petersburgului.

În regiunea Moscovei sunt concentrate rămășițe din armatele mareșalului Timocenko. Aceste armate sunt însărcinate cu apărarea orașului. Totuși înaintarea germană se face potrivit planului hotărât de mai înainte. Mai multe orașe din apropierea Moscovei, ca Ovel, Calinin și Kaluga au fost ocupate de trupele germane, cari au ajuns la 100 kilometri de oraș.

În jurul Moscovei se dă acum cea mai grozavă luptă. Peste 2 milioane de soldați sunt angajați în această luptă uriașă. Orașul a fost bombardat în mai multe rânduri. În partea de Miazănoapte a frontului, armatele germane au respins toate încercările bolșevicilor de a sparge frontul și au bombardat Petersburgul. Orașul Urizk care face parte din Petersburg a fost ocupat de Germani.

Luptele din acest ținut sunt foarte mari. Armatele mareșalului Vorșilov sunt prinse ca'ntr'un clește puternic în încercuirea germană. Toate încercările pe care acest mareșal le-a făcut la Peterhof și Schleselborg, de a-și elibera trupele din strânsoarea germană, n'au izbutit. Au fost luați prizonieri doi generali bolșevici.

În Carelia răsăriteană trupele finlandeze își continuă înaintarea, în vreme ce aviația bombardează fiecare palmă de pământ ocupată de bolșevici.

Situația grea în care se găesc bolșevicii a stârnit îngrijorare mare în Anglia și America. Se spune că chiar guvernul englez ar fi sfătuit guvernul bolșevic să fugă din Moscova.

Ultimele știri spun că conducătorii bolșevici s'au refugiat din Moscova la Kujbiyscey în Samars, oraș ce se află cam la 1000 de kilometri spre Răsărit de Moscova.

Numeroși militari și comisari Ruși se refugiază în Turcia

Militari ruși de toate gradele trec de câțeva vreme în Turcia. Deasemenea trec și numeroși comisari bolșevici. Toți acești fugari poartă la ei sume mari de bani.

Ei au fost instalați în mai multe tabere lângă Ankara.

Sunt semne că se apropie sfârșitul armatelor bolșevice și mulți din cei cari au fost tari sub stăpânirea bolșevică, caută să-și scape sănătoși pielea în hotarele altei țări.

Ce va mai fi?

Puterea de luptă a armatei bolșevice este pe sfârșite. În curând vipera bolșevică va fi zdrobită. Ce va mai fi după aceasta? Încă nu se știe pe unde se va mai aprinde flacăra războiului.

S'ar putea întâmpla, ca, după ce Rusia va fi înfrântă, Germania să lovească Anglia acasă la ea. Zilele care vin vor limpezi și lucrul acesta.

Politica Turciei

În gazetele turcești se scrie că Turcia va duce mai departe politica lui Kemal Atatürk, adică o politică de prietenie față de Germania. În chipul acesta, scriu gazetele turcești, Turcia își poate asigura libertatea și viitorul.

Rușii și Englezii și-au retras din Iran o parte din trupele lor

Se știe că Iranul a fost ocupat de trupele engleze și rusești. În urma schimbărilor politice din vremea din urmă, atât Englezii, cât și Rușii, și-au retras trupele lor din capitala Iranului.

Germania n'a făcut propunerii de pace

Știrile acestea sunt date de Americani și Englezi. Anume ei spun că Ger-

mania ar fi venit cu propuneri de pace cu Rusia și Anglia.

Neadevărul acestor știri a fost arătat chiar de Germani cari spun că totul este o scoarce engleză și americană. Svonurile de pace au fost împrăștiate chiar de conducătorii englezi, cari vreau să arate lumii și poporului englez, că Germania este așa de slăbită că umblă ea să ceară pace.

După biruințele mari din Răsărit, știrile pară într'adevăr de necrezut.

America se apropie mai mult de război

Pe lângă știrile venite de pe câmpul de luptă, telegramele din străinătate vorbesc și de unele schimbări politice mai însemnate.

În primul rând se vorbește de scufundarea unui mare vapor de război american, anume vaporul Kearney. Se așteaptă ca această întâmplare să fie tolosită de americani drept un prilej de a frânge pacea și de a intra în război. Nu se știe însă până acum dacă vaporul american, a fost scufundat de submarinele germane sau a fost scufundat chiar de Americani. Se spune că în ultimele întrevederi politice din America s'ar fi luat unele hotărâri, cari să apropie pe americani de război.

Un lucru este sigur, că situația internațională se înăsprește și mai mult. Americanii au votat schimbarea neutralității, înarmarea țării. Apoi Anglia și America au garantat granițele de răsărit ale Rusiei și au amenințat cu război pe Japonezi, în cazul că vor ataca aceste granițe.

O schimbare de guvern în Japonia

În aceste vremuri de încordare, în Japonia s'a întâmplat o schimbare de guvern.

Noul guvern japonez, în frunte cu dl. Toyo, este format din oameni prieteni Germaniei, cari stăruie pentru intrarea în război a Japoniei împotriva Rusiei.

Se mai spune apoi că armata japoneză a luat din nou conducerea politicii.

Să mai vedem chipuri și de pe frontul african! Iată aici un mare și puternic tanc englez, nimiciv definitiv de trupele germane, având steagul german implantat pe el!

În Germania se așteaptă măsurile pe care le va lua noul guvern japonez.

„Anglia trebuie ajutată”

Dl Knox, ministrul marinei americane a declarat în fața mai multor deputați americani, că Anglia trebuie ajutată, chiar cu primejdia unui război.

Dușmanii Germaniei trebuie să primească tot ajutorul de care au lipsă.

Până acum ajutoarele americane pentru Rusia au fost mai mult declarații și vorbe. Cum va fi ajutată Anglia, nu se știe.

Englezii n'au putut ataca Germania pe uscat până acum. Este sigur că nici Americanii nu vor putea face lucrul acesta.

D-l Churchill tace

În ultima ședință parlamentară d-l Churchill n'a voit să dea deputaților englezii nicio lămurire despre situația frontului din răsărit.

Se crede că aceasta s'a întâmplat, din pricina situației grele în care se găsesc armatele bolșevice.

Ce se întâmplă într'un ceas în lumea întreagă

La Stockholm, capitala Suediei, s'a publicat de curând un tablou al întâmplărilor care se petrec în cursul unui ceas pe întreaga suprafața pământului. Iată ce se arată în acest tablou:

O oră — adică 60 de minute — e foarte puțin și totuși câte se întâmplă în acest scurt răstimp?

Astfel într'o oră 5400 oameni văd pentru prima dată lumina zilei și 4600 persoane trebuie să părăsească frumusețile lumii, totuși rămâne un surplus de 800 de oameni. În același răstimp se produc 198.000 de delictе, din care numai 177.000 sunt cunoscute de către autoritățile respective.

Fumătorii trebuie să știe că pe o oră sunt fumate 180 tone (o tonă = 1000 kgr.) de tutun. În același răstimp se mănâncă în întreaga lume 30 milioane de kg. cartofi, 25 milioane kg. pâine, 3—5 milioane kg. pește, 3—6 milioane kg. carne, și 100.000 tone zahăr. În lumea întreagă se consumă într'o oră 125.000 tone cărbuni și 180.000 tone de ulei mineral. În uzinele din lumea întreagă se produc în cele 60 de minute 75000 de automobile și 2000 tone hârtie, se turnează sau se pregătesc 57 km. de filme.

În sfârșit populația din lumea întreagă trimite într'o oră 200.000.000 scrisori și 115.000 telegrame.

Toate acestea doar în 60 de minute.

ȘTIRILE SĂPTĂMÂNII

Vestea cuceririi Odesel a stârnit multă însuflețire la Blaj. La ora 11 înalte de masă a fost o mare manifestație patriotică pe toate străzile orașului. După aceasta, a vorbit în fața catedralei. Păr. vicar mitropolitan, dr. Victor Macaveiu.

Curioasa moarte a unei bătrâne. Femeia Ecaterina Petean din comuna Oiașești, județul Vâlcea, voind să intre în casă pe o fereastră mică, a reușit să se strecoare înăuntru numai cu jumătate corpul și s'a înțepenit acolo. Nefericita femeie nu s'a mai putut desface și a murit între pervazurile ferestrei.

Cum se pot trimite pachete pentru ostașii de pe front. Persoanele cari doresc să trimită pachete prin „Posta Militară” ostașilor de pe front, sunt înștiințate, că pot să-le trimită haine, săpun, perii, piepteni, însă nu lucruri de mâncare. Pachetele să fie bine învelite și să nu fie mai mari de 5 kilograme.

Tâlhărie la drumul mare. Femeia Maria Glurca din comuna Poplaca, jud. Sibiu, pe când se întorcea acasă de la Sibiu, a fost atacată pe drum de doi tâlhari, cari după ce au bătut-o bine, au jefuit-o de suma de 70.000 Lei, pe care femeia o avea la ea.

Cât vor trebui să subscrie plugarii la împrumutul reintegrării. Pentru plugarii, obligația de a subscrie la împrumut se ia după averea și pământul pe care îl are fiecare plugar. Proprietarii până la 3 hectare subscriu cât pot. Proprietarii de pământ cari au între 3—5 hectare vor subscrie câte o obligație de 1000 Lei. Proprietarii cu întinderi între 5—20 ha., vor subscrie câte 200 Lei la ha. Proprietarii cu întinderi între 20—100 ha., vor subscrie câte 300 Lei la ha. Proprietarii cu întinderi între 100—500 ha., vor subscrie câte 400 Lei la ha. Proprietarii cu întinderi peste 400 ha., vor subscrie câte 600 Lei la ha. Proprietarii de vii și livezi de pruni, vor subscrie câte 2000 Lei la ha. Proprietarii de păduri în exploatare, vor subscrie câte 1000 Lei la ha. Proprietarii de grădini de zarzavaturi, florării și pepiniere vor subscrie câte 2000 Lei la ha.

Când copiii se joacă cu focul. Ziarele trecute văduva Maria Băra din comuna Vurpăr a făcut pâine. În vremea ce ea ardea cuptorul, cei doi copii ai ei, unul de 5 și unul de 6 ani, au luat jar și i-au dus în jireada de paie unde au făcut foc. Fiind și puțin vâ-

flăcările s'au întins și au cuprins șura și grajdul. Focul a trecut apoi la vecinul de alături, care la deasemenea l-a ars șura și grajdul.

Un nebun moare pe câmp din cauza frigului. În apropierea comunei Jebel din județul Timiș, a fost găsit mort săteanul Ion Tis. Nenorocitul om era nebun și se crede că rătăcind pe câmp, a murit din cauza frigului, care a fost mare în ultimele nopți.

Luminarea orașului Blaj. Un vechi cetitor al gazetei se roagă să publicăm în gazetă plângerea sa, că cele mai multe străzi ale Blajului nu sunt de loc luminate și că mai ales fetițele, cari merg seara de la școală acasă, sufer mult pe urma acestei lipsă. Impunim cererea cetitorului nostru și credem că această meteahnă a orașului nostru se va îndrepta în curând, spre mulțămirea cetitorului nostru și a tuturor cetățenilor.

Milioane de lăzi cu lămâi puzite. Războiul acesta multe și mari pagube face, așa că celce va cerceta pagubele făcute va trebui să tipărească o foarte mare carte. În Africa de miazăzi de pildă s'au făcut numai acesta cam 5 milioane lăzi de lămâie, dar ce folos, că nu se pot transporta și putrezeacă prin magazine. Anglia ce e drept a cumpărat 2 milioane lăzi de lămâi, dar nu le poate transporta din cauza submarinelor germane. Marile proprietari mai cu suflet împărtășesc zilnic milioane de portocale în cinste copiilor și soldaților, ca să nu le arunce în mare. Dar în cele mai multe porturi atât portocalele cât și lămâile se strică prin cele magazine și apoi se aruncă în mare.

Când avem dureri mai mari. Medicii au făcut constatarea că anumite medicamente sunt mai cu folos noaptea decât ziua, iar altele au efect numai ziua. Au mai constatat apoi medicii că dinții dor mai tare după amiază pe la orele 6.

Un copil de 7 ani este mai bun calculator decât mașinile de calculat. Copilul acesta năzdrăvan la minte trăiește în orașul Buenos Aires din America de Sud. Se numește Georges Fernandez și deși este numai de 7 ani, el a pus în nimire pe învățați de chipul minunat cum se pricepe la socoteli. Mentea lui neocaptă poate socoti și aduna ceasuri întregi, deslesgă probleme grele și socoteli mari fără greșală, încât întrece chiar și mașina de calculat. Mai mulți învățați americani au plecat să vadă la fața locului pe acest copil minunat.

Frica scurtează viața. În urma cercetărilor întreprinse de către profesorul japonez Osulwi, asupra 50 persoane bolnave și alte 50 persoane sănătoase, a reeșit, că fiecare emoție (mişcare sau turburare a sufletului) cu deosebire fiecare sperietură, contribuie într'o măsură oarecare la slăbirea inimii omenești. Pe urma acestor frici inima bate mai lute, ceea ce îmbătrânește înainte de vreme inima, încât rămâne lucru sigur că fiecare sperietură scurtează viața cu câteva secunde.

Calul minune al Danemarcei. În Danemarca s'au ivit iarăși unele ciudățenii. Încercarea unor crescători de cai danezi de a încruși un cal norvegian Fjord cu o lapă din Islanda a dat naștere la o nouă rasă de cai, care au dovedit că sunt îndeosebi de răbdurii și puțin pretențioși. Cail aceștia pot fi întrebuințați mai ales drept cai de tragere pentru oraș. Noua rasă este de statură mică, are o forță (putere) extraordinară și întreținerea ei mai ieftină decât a oricărui alt cal.

Aici vedem un tanc rusesc nimic și aprins de artileria română germană. Oricine poate vedea prăpădul îngrozitor al războiului. Zădarnic se opun bolșevicii, armatele noastre înaintează fără șovăire și fără frică.

Flori negre. Florile negre sunt o raritate. Le noi se obțin numai prin încrucșări îndelungate foarte dificile (grele). În China și în India se găesc însă plante cu flori negre, care cresc în stare sălbatică, după cum au constatat cățiva învățați cari au fost de curând în aceste regiuni.

Cel mai mare bătăuș cu pumnii din lume se face soldat. Joe Louis, acesta este numele unui negru din Detroit America, despre care se spune că este cel mai mare bătăuș cu pumnii din lumea întreagă. Până acum negrul Joe Louis i-a stălcit rău de tot pe toți bătăușii, cari au avut îndrăzneala să-și măsoare puterile cu el. Se spune că după ultima bătălie cu pumnii, Joe Louis s'a hotărât să se facă militar și să se înroleze în armata americană. Numai că în războaiele de azi nu hotărăște puterea pumnului, și negrul bătăuș nu va putea face mai mare ispravă decât un alt soldat mai slab.

Din isprăvile bolșevicilor. În ultimii 20 de ani bolșevicii au omorât 100 de episcopi, 10 000 de preoți și 10 000 000 (zece milioane) de credincioși creștini. Socoteala aceasta este un bun răspuns dat acelor, cari zic că bolșevicii nu prigonesc religia.

Sciave negre pentru culegerea minelor. În Africa, în ținutul Gondar, Englezii se folosesc de femeile negrilor, la curățirea locurilor de bombe. Înainte erau folosite oile. Văzând însă că aceste încercări nu reușesc, au fost angajate femeile negrilor. Betele negre au mers la o moarte sigură, neștiind de primejdia ce le așteaptă.

Malaria

Frigurile de baltă

Oile din acest an au adus cu sine și un mare pericol pentru sănătatea noastră prin mulțimea băltoacelor și ale altor adunături de apă, cari toate pot fi izvor nesecat de malarie, adică de friguri de baltă, boală produsă prin țânțari pe cari li adăpostește apa.

Malaria, denumită așa dela două cuvinte latine cari însemnează aer rău, adică boală născută din aerul rău al băltoacelor, — cum se credea — este adevărat o boală a băltoacelor numit „frigurile de baltă”, numai că aceste friguri de baltă nu se iau, nu le capătă omul dela și din aer, ci dela om la om și nu prin mirosul rău al băltoacelor, ci prin țânțarii cari trăiesc în jurul băltoacelor.

Un om îl îmbolnăvește de friguri pe altul, nu direct, adică nu prin atingere, ci nevăzându-se, necunoscându-se și nefiind în apropiere unul sănătos, de cel bolnav.

Se știe azi, că malarie este pricinuită de un așa zis „Hematozoar”, adică un fel de vierme, de „microb”, care trăiește în sângele celui bolnav.

Hematozoarul trăiește în globulele roșii ale sângelui omului îmbolnăvit. Sângele este adică făcut din niște particule foarte foarte mici, așa de mici, că nu pot fi văzute cu ochiul liber, adică din niște „celule” zise „globule”.

Hematozoarul intră în globule, crește în globule, umflă globula roșie și o distruge, o pleznește cum ar fi pleznită de o bombă. Când hematozoarul pleznește, creșcă globula roșie, omul bolnav de malarie are febrințeli de peste 40 de grade și zgribură din toate mădularele sale, îl scutură frigurile, cum se zice.

Cum se capătă malarie

Hematozoarul palustru, adică semința malariei, trăiește în sânge și numai în sângele omului bolnav și al țânțarului numit „Anopheles”. Ca hematozoarul să treacă dela un om la altul, trebuie ca în sângele celui sănătos să ajungă sânge de al celui bolnav, sau dela țânțarul înveninat cu malarie.

La spitalele de boli mintale — la nebuni mai ales — se folosește malarie ca le uire a celor suferinzi de sifilis. În spital se ia sânge dela unul cu friguri, chiar atenția când îl scutură frigurile și acest sânge plin de „Hematozoari” îl injectează la cel pe care vrem să-l îmbolnăvim cu malarie, spre a i ajuta în contra nebuniei sale dela cap. Și de fapt, cam la zece zile după injecția de sânge luat dela omul bolnav cu malarie, cel injectat face boala, îl scutură frigurile,

Ceace în spitale fac doctorii cu „siringa” adică cu pompa lor, luând sânge dela omul bolnav de malarie și băgându-l în cel sănătos, în afară de spital o face țânțarul prin înțepăturile sale.

Țânțarul sugă sânge dela un bolnav de malarie. Acelaș țânțar după un timp oarecare merge și înțepă pe un alt om, care e sănătos. Când țânțarul înțepă pe omul sănătos, el de pe gura lui și din balele sale o bagă omului sănătos în trup semința de friguri, cum câinele turbat prin mușcătură bagă turbarea.

Căpiatul oilor

Căpierea este o boală a oilor. Se îmbolnăvesc de căpiere mai ales miei și cărlanii. Oile mai bătrâne de doi ani se îmbolnăvesc mai rar. Caprele încă suferă adeseori de căpiere.

Pricinitorul boalei este un vierme mic, pe care învățații îl numesc *Tenta Cenusus*. Acest vierme trăiește în mașul subțire al căinilor. Aici pune ouă multe cari sunt date afară cu murdăria. Astfel ajung pe iarbă și oile pășcând le înghitesc. În stomacul oii se formează din ouă vietăți mici — embrioni — cari au cărlige la cap. Cu aceste cărlige străpung mașele, trec în sânge și se răspândește în tot corpul. Ajung în creeri sau în măduva spinării și de aici nu se mai mișcă. Pierd cărligele, se învâluiesc într'o piele subțire și se prefac într'o bășică, care tot crește, distrugând în aceeași

măsură creerii sau măduva spinării. Bășica poate atinge chiar și mărimea unei nucii.

Dela data pătrunderii ouălor în stomac și până la ajungerea lor în creeri sau în măduva spinării, trec opt zile.

Oile cari au viermele căpieri în creeri sau în măduva spinării sunt triste, n'au poftă de mâncare și stau ceasuri întregi nemiscate, ținând capul în jos. Privirea este rătăcită și coloirea ochilor schimbată în albastru. Au turburări în vedere și de multeori și orbesc cu totul.

Unbletul oilor bolnave de căpiere este greoi și nesigur. Când timpul e furtunos sau când pasc în arșița soarelui, și se îngrămădește sângele la creeri, încep să sară sau să se învârtescă în cercuri din ce în ce mai mici până când cad la pământ.

După cum viermele căpieri sunt așezuți în diferite părți ale creerului, așa sunt și mișcărilor corpului, cu învârtiri pe dreapta sau pe stânga, sau când merge, proptește capul în pământ sau îl ține ridicat în sus. De multeori pleacă grăbită până de o piedecă, se isbește de ea și se rostogolește jos.

Înaintând boala, învârtirile sunt tot mai dese și țin mai mult. Animalul nu mănâncă, ia outrețul în gură, stă cu el așa mai multă vreme până îl înghite ori îl aruncă. Urmarea e că slăbește zi cu zi și în sfârșit moare.

Boala nu are leac. Indată ce o oaie a căpiat, se poate tăia. Carnea e bună de mâncat. Capul însă nu e bun. Acesta trebuie îngropat adânc în pământ, să nu-l poată scoate căinii. Dacă un câine mănâncă capul unei oi ce a murit de căpiere, sau a fost tăiată de cioban, bășicuțele din creeri ajung în stomac. Alci, pielea bășicuțelor se distruge și viermele e în libertate. Cu cărligele dela cap se agață de pereții mașului subțire, iar corpul li crește și se lungeste prin adăugarea de inele la partea din-dărăpt. Inelele se umplu cu ouă, se desprind de corp și cu murdăria sunt date afară, pe iarbă, de unde iar le pasc oile.

Astfel viermele căpieri petrece în mașele căinelui și în creerile oilor. Căinele îl păstrează până produce ouă, iar oaia li mijlocește schimbările de viață până ajunge din nou în câine.

De aceea pentru a împiedeca răspândirea boalei, se iau următoarele măsuri:

1. Nu se aruncă căinilor căpăținele oilor bolnave de căpiere, ci se îngroapă adânc în pământ.

2. Căinii cari au mâncat căpățini cu viermi de căpiere se țin timp de două zile închiși și nemăncați.

3. Se cere dela doctorul veterinar o doctorie, care se dă căinilor, pentru ca să lepede viermii aflați în mașe.

4. Murdăria căinilor se adună și se arde sau se pune într'o groapă, în care se toarnă var nestins.

Bolșevicii se laudau mult și tot mereu cu autostrăzile lor minunate. Ca la ei la nimenea. Ei, dar armatele noastre s'au convins despre contrarul. Iată aici o autostradă rusească! Tina e pe ea de o jumătate de metru!

5. Pentru a apăra oile de câpiere, e bine să se dea câinilor dela turmă cel puțin de două ori pe an dozie de curățire a maștelor.

Ion Popu-Câmpeanu

Sfaturi pentru plugari

Lucrările de toamnă

La câmp. — Intoarce miriștele și ogoarele. Fă arătură adâncă și las-o peste iarnă în brazde, să degere bine. Ingroapă miriștea sub brazdă, căci îmbunătățește pământul. În țelină, lasă brazda în dungă, căci degeră mai bine rădăcina ierbarilor. Gunoii putred cară-l pe ogor și bagă-l sub brazdă.

In grădina de pomi. — Curăță pomii de crăcile uscate. Nu lăsa să se înierbeze pământul de sub pomi. Tot la 6-7 ani îngrașă pământul din livada cu pomi cu gunoi putred, o roabă la metru pătrat. Să faci gropi pentru pomii pe cari vrei să-i sădești la primăvară.

In grădina de flori și de legume. — Trandafirii altoiți culcă-i încet la pământ, pune peste fiecare un braț de paie uscate și deasupra 3-4 lopeți de pământ. Pune pământ și peste tufe de bujor și de crini.

Samănă usturoiul de toamnă și întinde peste el un rând de frunze sau de paie de un lat de mână.

In stupină. — Lasă afară stupii până ce apa amortește, atunci așează-i pentru iernat. În tot timpul iernii pzește-i de umezeală, de zdruncinături, de căldură, de frig, de foareci, de zgomot și de lumină. Urdinisele stupilor să nu le astupi, ci pune în dreptul urdinisului o bucată de pânză de sârmă. Albinile răsuflă și au nevoie de aer curat.

Alte lucrări. — Gropile în care păstrezi sfecele și cartofii, ține-le desfăcute până vezi că apa prinde să amortească. Atunci peste paie pune pământ gros de două palme.

Alege pentru sămânță ce ai mai frumos, mai curat și mai bine copt. Semințele alege păstrează-le într'un loc ferit de șoareci și de mușegai. Ce prisosește poți să vinzi.

Culegerea și păstrarea bostanilor

Bostanii se culeg cât mai târziu în toamnă, dacă vrem să se păstreze bine peste iarnă. Nu trebuie lăsați însă până vin gerurile. Între 15 și 30 Octombrie este timpul cel mai potrivit. Bostanii se culeg când sunt copti, ceeace se cunoaște după culoarea lor.

Bostanii cuprind multă apă, de aceea după culegere, trebuie lăsați câteva zile să se zvante. Se pun lângă un zid, la soare. Noaptea vor fi feriți de brume și de geruri.

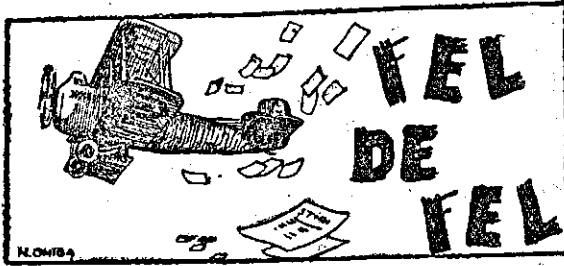
Se aleg cei mai mici și mai copti, cari se folosesc mai întâi. Ceialalți se pun la păstrare.

Păstrarea se poate face într'o casă fără umezeală, unde se așează pe steluțe de lemn și se acoperă cu paie sau cu rogojini. Între ei încă se pun tot paie, pentru că dacă unul se strică peste iarnă, să nu se strice și cel de lângă el.

Se caută din când în când și cei stricați se delătură.

Bostanii mai mulți se pot așeza și în rânduri, unii peste alții, dar despărțiți tot prin straturi de paie.

Cine primește din grașală vreun număr în două exemplare să ne trimită al doilea număr înapoi, scriind pe el: „retur“. Altfel sunt îndatorați să plătească și exemplarul al doilea.

Un hotel uriaș

În America se găsește cel mai mare hotel din lumea Istregă. Are 2500 de camere. În fiecare cameră se află telefon, baie și aparat de radio.

Sub hotel se află o gară unde sosește vagoanele cu oaspeții hotelului.

Clădirea e înaltă de 190 metri și a costat peste șapte miliarde de Lei.

Furnici producătoare de miere

Prin America de miazăzi se cunosc niște furnici cari produc miere. Aceste furnici adună un suc dulce în burta lor, care crește și seamănă cu o mică beșică.

Oamenii de pe acolo adună furnicile, le taie capul și picioarele, iar din burta lor plină cu miere prepară diferite mâncări.

Pasări polițiști

În America de sud trăiesc niște pasări, mari aproape cât un curcan, care za la fiecare aripă câte 2 piteni cu care atacă și apără.

Aceste pasări trăiesc sălbatic, dar au fost și îmblâzite de oameni de pe acolo pentru ca să le apere găinile și pu i contra animalelor răpitoare. Din cauza scurte sunt cunoscut un fel de pasări polițiști.

Sosirea și plecarea trenurilor

Începând cu 15 Oct. 1941 până la alt ordin

Spre București

Felul și Nr. trenului	So-sește	O-prește	Pleacă	De unde?
Accelerat 202	4.10	2	4.12	Arad-Turda
Motor 3016	7.19	—	—	dela Teiuș
Personal 2002	8.18	5	8.23	Arad-Turda
Motor 3018	14.29	—	—	dela Turda
Personal 2004	17.03	4	17.07	Arad-Turda

Spre Teiuș

Felul și Nr. trenului	So-sește	O-prește	Pleacă	Până unde?
Accelerat 201	0.03	3	0.06	Arad-Turda
Motor 2015	—	—	8.50	la Turda
Personal 2001	12.58	3	13.03	Arad-Turda
Motor 3017	—	—	14.34	la Teiuș
Personal 2003	18.55	4	18.59	Arad-Turda

Blaj-Coroiu

Felul și Nr. trenului	Pleacă
Personal 3121	6.15
" 3125	13.20

Coroiu-Blaj

Felul și Nr. trenului	So-sește
Personal 3122	7.42
" 3126	12.30

Legături de tren cu Sibiu

Dela Blaj la Sibiu:

Blaj pleacă:	4,12	8,23	17,07
Copșa-Mică sosește:	4,53	9,16	17,55
Copșa-Mică pleacă:	6,45	14,10	19,27
Sibiu sosește:	8,12	15,50	21,09

Dela Sibiu la Blaj:

Sibiu pleacă:	10,06	16,04	19,47
Copșa-Mică sosește:	11,42	17,35	21,30
Copșa-Mică pleacă:	12,17	18,11	23,27
Blaj sosește:	12,58	18,55	0,03

Pești cari latră sau cântă

Peștii nu au voce adevărată, căci n'au nici plămâni, nici laringe și nici coarde vocale. Totuși sunt pești cari pot scoate fel de fel de sunete. Aceste sunete sunt produse de vibrațiile beșicii lor cu aer. Unii pești din mările calde produc sunete, cari seamănă cu un adevărat cântec. Alți pești produc sunete mai puțin plăcute, cari seamănă mai degrabă cu latratul unui câine.

Unii pești mai dau sunet prin contracția mușchilor, iar alții fac zgomot scrâșnind dinți sau ciocnindu și opeșculele — oasele urechilor.

Poșta gazetei

Toți cetitorii cari ne scriu sau ne trimite bani sunt rugați să ne arate totdeauna numărul sub care le merge gazeta, care se află tipărit pe adresă, deasupra, la stânga. Altfel nu vor primi răspunsul decât foarte târziu.

Acei cetitori, cari nu primesc vreun număr din „Unirea Poporului“ ori îl primesc cu mare întârziere, să binevoiască a ne scrie pe o carte postală, care număr nu l-au primit, ca să putem reclama la poștă.

D-lui Tecar Ioan, str. Brătianu Nr. 184, Lomă Hunedoara. Ne mirăm că pentru o simplă provocare vă supărați atât de mult pe noi, încât abizeți gazeta Adecă nonă nu se este îngăduit nici să ne provocăm datorasi? Chiar presupunând că am fi greșit, ceeace 7000 de abonați este posibil, și D-voastră nu ne mai sunteți dator, oare a greși nu este un lucru omeneș? Și pe d-l senator de drept Dr. Aurel Dobrescu din București l-am provocat, pentru că oricui i se poate întâmpla să-și uite dacă și-a plătit ori nu abonamentul și D-Sa nu numai că nu s'a supărat, ci încă ne-a mai trimis și un dar frumos. Și apoi din capul locului, este Redacția și iarăși alta Administrația unei gazete. Una nici nu știe de cealaltă. Dacă D-voastră Văți se pterat pe Administrația, care poartă scotelile gazetei, nu e lucru creștinesc a Vă răbuna asupra Redacției, care numai scrie gazeta. Dar noi Vă împlinim cererea și de azi înainte V'am șters dintre abonații noștri!

Păr. Gh. Mitrușu, Pecica. Am început tipărirea „Calendarului dela Blaj“. Încă nu știne sigur cât va costa, dar cu siguranță va fi mai scump decât anul trecut cel puțin cu 60-70%, cu cât s'a ridicat și tipărirea Anul acesta vom tipări cu mult mai multe decât anul trecut, așa că Vă va ajunge și St. Voastre.

România

Tribunalulul Târnava Mică Dumbrăveni.

Dos. Nr. Dm. 668/1941.

Publicațiune

Tribunalul Târnava-Mică aduce la cunoștința generală că în urma cererei făcută în baza art. 1 punctul 1 din legea morții prezumate din 3 Martie 1941 de către Máttyás Josif și Susana din Dâmbău pentru declararea de mort prezumat a lui Máttyás Samoil fost locuitor în Dâmbău, ce afirmă a fi dispărut, a pornit procedura în ziua de azi și a numit curator pentru dispărut pe d-l Szabo Samoil din Dâmbău.

Tribunalul invită pe cei cari au cunoștință despre existența dispărutului, să comunice Tribunalului, când totodată și datele din care se poate constata că cel dispărut mai este în viață, pentru că în caz contrar Tribunalul, după ce se va expira 6 luni dela înscrierea acestei publicațiuni în Monitorul Oficial, va declara dispărut de mort pe dispărut.

Dumbrăveni, 12 Iunie 1941.

Președinte: ss. Visarion Pop Grefier: ss. Gh. Bumbas (115 1-1)

De vânzare 40 jugere pământ a 35.000 Lei
Jugera la Șolmuș jud. Alba

Adresa la gazetă

11 (2-3)